

Nieuwe 'Bemiddelingswet' promoot bemiddeling en andere vormen van alternatieve geschillenbeslechting

Binnenkort stemt de Kamer van Volksvertegenwoordigers over een nieuwe wet die alternatieve geschillenbeslechting en in het bijzonder bemiddeling moet promoten. Ook de techniek van de collaboratieve onderhandelingen wordt in het Belgisch recht ingevoerd.

Gerechtsprocedures als vangnet

Het doel van de wet is om van beslechting van geschillen door hoven en rechtbanken een vangnet te maken wanneer alle andere (minnelijke) oplossingstrajecten niet mogelijk of niet aangewezen zijn. Dit moet rechtbanken ontlasten en tegelijk partijen naar een oplossing leiden waarin elke partij zich kan vinden.

Centrale rol voor de rechter

De rechter krijgt uitdrukkelijk de taak om in elke stand van het geding de minnelijke oplossing van geschillen na te streven. Zo kan hij, behalve in kort geding, partijen bevragen over de wijze waarop zij reeds pogingen tot een minnelijke regeling hebben ondernomen en hiertoe de persoonlijke verschijning bevelen. De rechter kan bovendien op vraag van één van de partijen, of ambtshalve indien hij dit nuttig acht en zo hij vaststelt dat verzoening mogelijk is, op de inleidingszitting of op een nabije zitting de zaak verdagen naar vaste datum van maximum één maand om partijen de kans te geven de zaak op minnelijke wijze te regelen.

Gerechtelijke en buitengerechtelijke bemiddeling

Bemiddeling is een vertrouwelijk en gestructureerd proces van vrijwillig overleg tussen conflicterende partijen met de medewerking van een onafhankelijke, neutrale en onpartijdige derde (de bemiddelaar) die de communicatie vergemakkelijkt en partijen ertoe poogt aan te zetten zelf een oplossing uit te werken. De bemiddelaar beslist dus niet maar helpt partijen een akkoord te vinden. Net zoals vroeger kan dit ofwel op vrijwillige basis buiten een procedure om, dan wel in het kader van een procedure. In tegenstelling tot wat in het wetsontwerp was voorzien, laat de uiteindelijk gestemde wet nochtans niet toe dat de rechter ambtshalve een bemiddeling beveelt, indien partijen hier niet mee instemmen.

Het toepassingsgebied van bemiddeling wordt ook verruimd. Elk al dan niet grensoverschrijdend

geschil van vermogensrechtelijke aard, met inbegrip van een geschil waarbij een publiekrechtelijke rechtspersoon is betrokken, kan het voorwerp van een bemiddeling uitmaken.

Vertrouwelijkheid van de bemiddeling en de daarin voorgelegde documenten blijft de essentie van de bemiddelingsprocedure om deze alle kans op slagen te geven.

Erkende bemiddelaars

Het reeds bestaande systeem van erkende bemiddelaars en de werking van de federale bemiddelingscommissie wordt uitgebreid en aangepast. Het oneigenlijk gebruik van de titel van erkend bemiddelaar wordt nu ook strafrechtelijk gesanctioneerd.

Collaboratieve onderhandelingen

Ten slotte voert de wet ook de techniek van de collaboratieve onderhandelingen in. Dit is een techniek waarbij speciaal daarvoor opgeleide advocaten partijen bijstaan in onderhandelingen. Een collaboratieve advocaat stapt af van zijn traditionele rol maar probeert samen met de advocaat van de tegenpartij om in alle transparantie creatieve oplossingen te vinden en partijen tot een akkoord te brengen. Wanneer de collaboratieve onderhandelingen falen, mogen dergelijke advocaten niet optreden in de procedure die betrekking heeft op het geschil. Dit maakt dat het enig belang van de collaboratieve advocaat is om een akkoord te bereiken aangezien diens taak nadien eindigt.

Timing

Het wetsontwerp werd reeds op 9 mei 2018 in eerste lezing in de bevoegde Kamercommissie aangenomen. Het ontwerp moet ook nog door de plenaire vergadering van de Kamer worden behandeld, zodat enkele laatste wijzigingen niet uit te sluiten zijn. De bedoeling is dat de bepalingen in werking treden 8 dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad, behalve de hervorming van de federale bemiddelingscommissie en de erkenning van de bemiddelaars die pas op 1 januari 2019 in werking zou treden, tenzij de Koning een vroeger tijdstip bepaalt.

Auteurs:

Hugo Keulers • +32 11 26 00 40 • hugo.keulers@lydian.be

Yves Lenders • +32 3 304 90 08 • yves.lenders@lydian.be

Marijn De Ruyscher • +32 2 787 90 87 • marijn.deruyscher@lydian.be